

Programma van maatregelen: Grimbergen – Verbrande Brugsesteenweg

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Gemotiveerd advies

Het was tot op heden enkel mogelijk een bureauonderzoek (projectcode 2017D72) uit te voeren. Verder archeologisch vooronderzoek is nodig, maar omwille van technische redenen is de uitvoering daarvan pas aangewezen tijdens de uitvoering van de eigenlijke werken. Voor een afweging van de verschillende onderzoeksmethoden die nog in aanmerking komen, verwijzen we naar het onderdeel Onderzoeksmethode in het Programma van maatregelen (zie verder).

Het onderzoeksgebied blijkt op basis van het bureauonderzoek potentieel te kennen op vondsten uit de steentijd tot de middeleeuwen. De aanwezigheid van verhardingen en nutsleidingen betekent echter dat het archeologisch potentieel van het terrein en vooral het potentieel op kennisvermeerdering in geval van bijkomend archeologisch vooronderzoek gereduceerd wordt. Verwacht wordt namelijk dat de aanwezige verharding en nutsleidingen een negatieve impact gehad hebben op de bewaringstoestand van het bodemarchief. Op basis van de ligging van de bestaande rioleringen wordt wel verwacht dat centraal onder de wegenis nog een strook van ca. 4 à 5 m onverstoord kan zijn onder de huidige verharding.

De Heienbeekstraat is pas ontstaan in de 20ste eeuw en kent geen oudere voorloper. Het potentieel op kennisvermeerdering in geval van bijkomend vooronderzoek ter hoogte van de Heienbeekstraat wordt te beperkt ingeschat om hier verder onderzoek uit te voeren. Dit ligt anders voor de Verbrande Brugsesteenweg. De weg blijkt terug te gaan op een historisch tracé. Daarbovenop is er de vraag of dit tracé mogelijk al bestond in de Romeinse tijd. Een vondst ten oosten van het onderzoeksgebied, ter hoogte van de Heerbaan (CAI ID 1469) leverde namelijk op een diepte van 1,5 m de resten op van de Romeinse baan Asse-Elewijt. Bijkomend vooronderzoek ter hoogte van de Verbrande Brugsesteenweg biedt daarom een unieke kans om na te gaan of de weg inderdaad misschien een Romeinse voorloper kende. Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

Administratieve gegevens

Naam en adres initiatiefnemer: Gemeente Grimbergen, Prinsenstraat 3, 1850 Grimbergen

Erkend archeoloog: All-Archeo bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

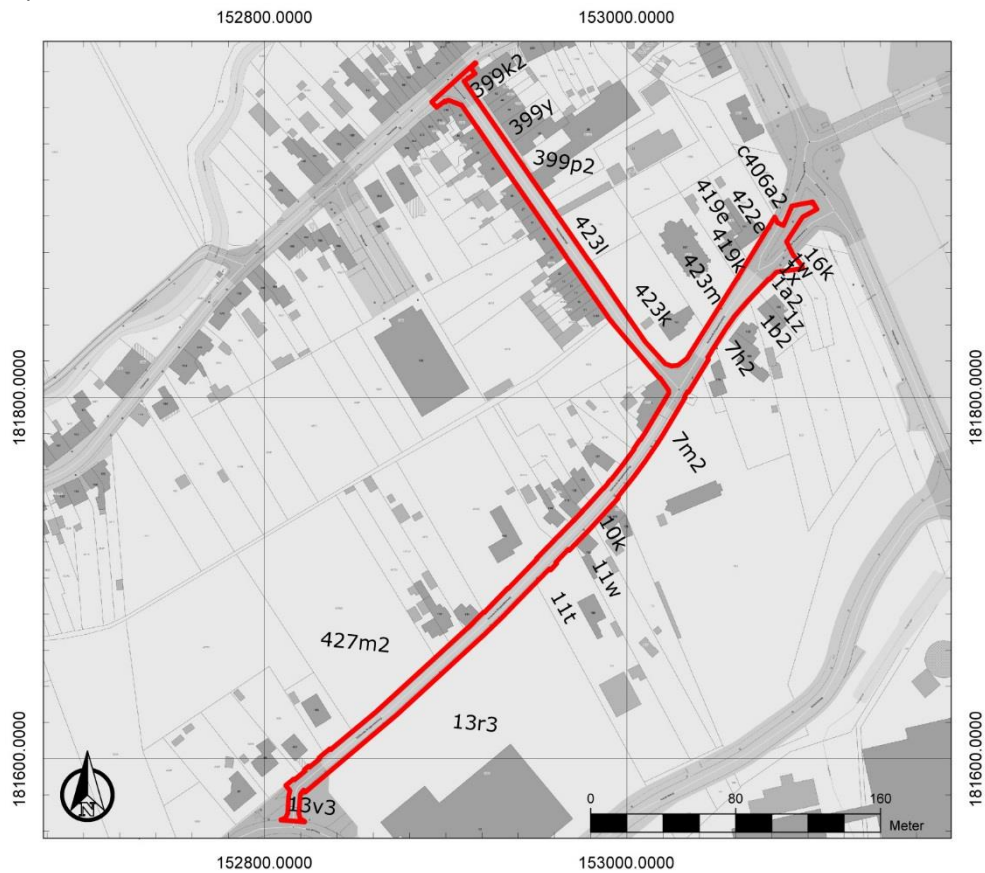
Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): Vlaams-Brabant, Grimbergen, Grimbergen, Verbrande Brugsesteenweg, Heienbeekstraat, Verbrande Brug.

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 152916, 181985
- 152892, 181963
- 152810, 181567
- 153097, 181871

Kadastrale percelen: Lier, afdeling 1, sectie K, nummers 495k (partim) en openbaar domein

Kadastraal plan:

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied

[Aanleiding van het vooronderzoek](#)

Zie 2.3.2 in het Verslag van resultaten.

[Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem](#)

Zie 2.4.4 in het Verslag van resultaten.

Figuur 2: Overzichtskaart met aanduiding van de zone waar bijkomend archeologisch vooronderzoek nodig geacht wordt (groen)

Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doelstelling van een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem is nagaan of archeologische niveaus aanwezig zijn in het projectgebied en op welke diepte. Ook dient het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied en over het potentieel op kennisvermeerdering. Kunnen de gegevens uit het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem bijkomende informatie aanleveren die toelaten de hypothesen gebaseerd op het bureauonderzoek bevestigen, verfijnen of bij te sturen?

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?
- Zijn resten van het historische wegtracé aanwezig binnen het onderzoeksgebied?
- Wat is de stratigrafische opbouw van het wegtracé? Is hierin een fasering te herkennen?
- Waren grachten aanwezig die de weg flankeerden?
- Bevindt de huidige weg zich op dezelfde plaats als het historische tracé?
- Zijn resten van een Romeinse voorloper van de weg aanwezig binnen het onderzoeksgebied?
- Zijn archeologische sporen aanwezig binnen het onderzoeksgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in de ruimte en in de tijd?
- Zijn relevante archeologische resten aanwezig binnen het onderzoeksgebied? Zo ja, is behoud in situ mogelijk of is verder archeologisch onderzoek nodig?

Onderzoeksmethode

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria:

1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein?

2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)?

3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?

4° is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Verder archeologisch vooronderzoek is nodig om na te kunnen gaan of resten van het historische wegdek en van een mogelijke Romeinse voorganger bewaard gebleven zijn ter hoogte van de Verbrande Brugsesteenweg. Daarvoor is een onderzoeksmethode nodig die stratigrafisch inzicht biedt. Een landschappelijk booronderzoek en een proefputtenonderzoek komen hiervoor in aanmerking. Beide zijn op dit moment praktisch gezien niet uit te voeren gezien de verkeershinder dat dit onderzoek met zich meebrengt. Daarom verdient het de voorkeur het verdere archeologische vooronderzoek uit te voeren tijdens de werken, wanneer de nodige veiligheidsmaatregelen en omleidingsroutes voorzien zijn. Bovendien zijn er dan geen extra kosten voor het opbreken en tijdelijk herstellen van de verharding. Om de werken zo weinig mogelijk te hinderen, verdient het de voorkeur om op dat moment meteen over te gaan tot een proefputtenonderzoek. Dit biedt zowel inzicht in de stratigrafie als in het ruimtelijke verloop van het historische wegtracé.

De onderzoekszone beslaat steeds de oppervlakte van ca. 4410 m², zoals die afgebakend is op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek (Figuur 2). De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van elk assessment beantwoord zijn.

Onderzoekstechnieken

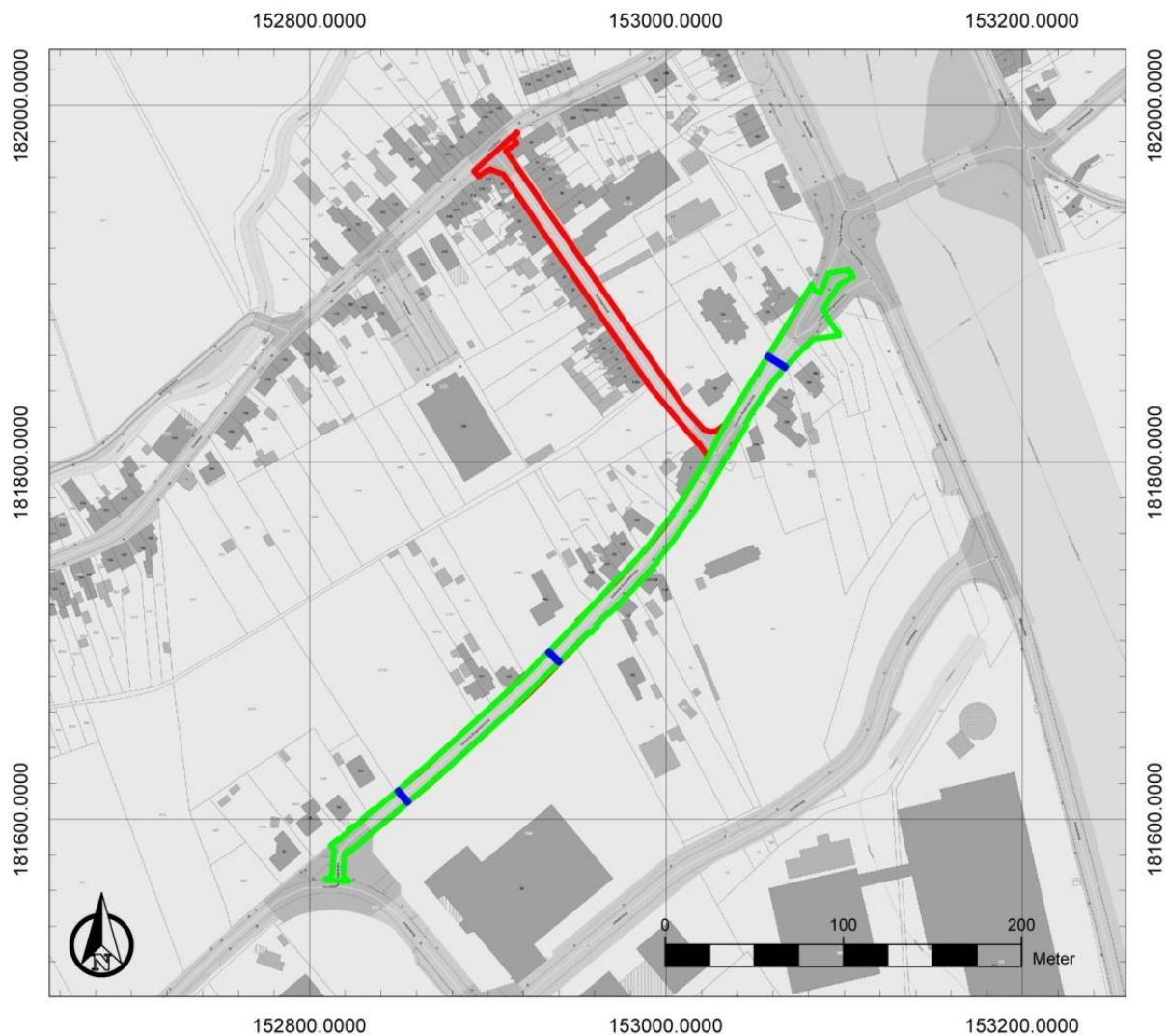
Het bodemarchief dient onderzocht te worden totdat alle aardkundige eenheden onderzocht zijn waarin archeologische sites in primaire positie kunnen voorkomen, die relevant zijn voor de vraagstellingen van het onderzoek.

Proefputten

Voor de gehanteerde onderzoekstechnieken is hoofdstuk 8.6 van de Code van Goede Praktijk van toepassing.

Er dienen drie proefputten aangelegd te worden. De aan te leggen proefputten hebben een breedte van minimaal 1 m (Figuur 3) en laten toe veilig te werken. Bedoeling van de proefputten is om op drie verschillende plaatsen een dwarsdoorsnede van het wegtracé te maken. De proefputten omvatten de volledige breedte van de zone waar werken gepland zijn. De proefputten worden aangelegd nadat de verharding verwijderd is. De ligging van kabels en leidingen dient opgevraagd te worden door de uitvoerder van het proefputtenonderzoek en ter plaatse omzichtig geverifieerd te worden. De beoogde oppervlakte die onderzocht dient te worden, bedraagt minder dan 12,5%, omdat het uitvoeren van de drie vermelde doorsnedes volstaat om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Bij de inplanting van de proefputten is maximaal rekening gehouden met de bereikbaarheid van de percelen die grenzen aan het onderzoeksgebied. De proefputten worden aangelegd met een opgravingsvlak per archeologisch relevant niveau om een zicht te krijgen op de verticale stratigrafische opbouw van de te onderzoeken zones. Elke proefput wordt gezien als een beperkte opgraving en wordt zodanig geregistreerd. Muren worden enkel uitgedoken wanneer dat noodzakelijk is om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Figuur 3: Inplanting van de proefputten (blauw)

De proefputten worden aangelegd tot op de moederbodem, of tot op de grondwatertafel. Indien de diepte van de proefput de natuurlijke ondergrond in stratigrafisch primaire positie niet bereikt, wordt per proefput minstens één boringen of sonderingen tot in de natuurlijke ondergrond in stratigrafisch primaire positie geplaatst om de volledige stratigrafie in kaart te brengen.

Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Het programma van maatregelen voorziet een afwijking ten aanzien van de Code van Goede Praktijk met betrekking tot de oppervlakte die onderzocht dient te worden. Gezien de vraagstellingen ten aanzien van het historische wegtracé zijn vooral dwarsprofielen op dit tracé van belang. Daarom wordt gekozen voor proefputten. Drie proefputten volstaan om de vooropgestelde onderzoeksvragen te beantwoorden. Dit resulteert echter in een lagere onderzochte oppervlakte dan 12,5 % van het onderzoeksgebied.